

Komplettering till "Särbegåvning och högekänslighet"

I arbetet med artikeln fördes flera resonemang mellan författare och redaktion om definitioner på termer som särbegåvad, högpresterande, högt begåvade, särskilt begåvad etc. Författaren ger här sin syn:

"Jag håller ett resonemang om särbegåvning och högekänslighet som kan diskuteras och ifrågasättas. Följer man mitt resonemang är 'särbegåvade' också 'högekänsliga', med ett annorlunda sätt att se på världen, en hjärna som fungerar lite annorlunda och ett känsligt nervsystem, och en högre IQ-siffra förstås. I Sverige talas det också om 'högt begåvade' och 'särskilt begåvade' och det är ingen som riktigt har definierat dessa termer annat än att det är människor med högre IQ än gemene man – de behöver inte nödvändigtvis vara högekänsliga – det finns personer med hög IQ som inte är särskilt känsliga över huvud taget. 'Högpresterande' är personer som pluggar mycket och som får höga betyg därefter, men de har inte nödvändigtvis högre IQ än andra – samma med 'talangfulla', som kan vara duktiga på att spela ett instrument eller fotboll men "normal" IQ. Sedan finns det 'tidigt utvecklade', som kan/gör någonting "före sin ålder" men där de övriga barnen hinner ikapp efter ett tag (eller inte) ... En term som jag tycket är bra är 'hög potential' (på franska talas det om HPI – haut potentiel intellectuel) vilket innebär att någon kan ha hög IQ utan att veta om det – så är nog fallet med många människor – de känner igen sig i sina barn eller vågar inte testa sig ifall de skulle misslyckas – dessa människor är också högekänsliga. Det ligger ganska mycket funderande bakom mitt resonemang och kanske att jag rör om lite i grytan, men någon borde reda ut alla dessa termer så att vi vet vad vi hänvisar till. Det är samma problem i tyskan: 'Hochbegabt', vad menas egentligen med det? För att inte tala om engelskans 'gifted', där sammanhanget får avgöra vad som åsyftas – en allmänt "gifted" (duktig, talangfull) eller en högt begåvad eller särbegåvad ...?"

LITTERATUR OCH LÄNKAR

- Aron, E. (2014). *Det högekänsliga barnet. Att växa och må bra i en överväldigande värld*. Egia förlag.
- Aron, E. (2017). *Den högekänsliga människan. Konsten att må bra i en överväldigande värld*. Egia förlag.
- Elaine Arons webbplats: www.hsperson.com
- Bruhner, E. M. (2018). *Högekänslig... än sen då?* Books on Demand.
- Dabrowski, K. (2015). *Personality shaping through positive disintegration*. Red Pill Press.
- Lionetti, F., Aron, A., Aron, E.N. et al. (2018). Dandelions, tulips and orchids: evidence for the existence of low-sensitive, medium-sensitive and high-sensitive individuals. *Translational Psychiatry*, Volume 8, Article number: 24 (2018).